

Apvārsnis Eiropa 2021-2027

Publicēts: 09.03.2023.

Zinātnes izcilība

[Skatīt vairāk](#)

Globālas problēmas un Eiropas rūpniecības konkurētspēja

[Skatīt vairāk](#)

Inovatīvā Eiropa

[Skatīt vairāk](#)

Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana

[Skatīt vairāk](#)

Noderīgas
saites

[Skatīt vairāk](#)

Atbalstītie projekti

[Skatīt vairāk](#)

periodam, kas turpinās līdzšinējo programmu Apvārsnis 2020.

Programmas *Apvārsnis Eiropa* kopējais finansējums 95,5 miljardi eiro, padarot to par visu laiku vērienīgāko un ambiciozāko pētniecības un inovāciju programmu, ko īstenojusi ES. Tā ietver 5,4 miljardus no [Eiropas atveseļošanās plāna](#) *NextGenerationEU*, kura mērķis ir veicināt Eiropas atveseļošanu un padarīt Eiropu noturīgāku pret nākotnes izaicinājumiem. Programmu *Apvārsnis Eiropa* papildinās pētniecības un apmācību programma *Euratom*.

Apvārsnis Eiropa pamatā izvirzīts 3 pīlāru modelis, kura ietvaros atbalstīs atvērto zinātņi, globālo izaicinājumu risināšanu un rūpniecības konkurētspēju un atvērto inovāciju, papildus atbalstot arī Eiropas pētniecības telpas stiprināšanu.

[Vispārēji par Horizon Europe](#)

[Nacionālais kontaktpunkts par pētniecības un inovāciju programmu "Apvārsnis Eiropa" \(Video\)](#)

[Budžets](#)

[Faktu lapa par Lielbritānijas dalību programmā Apvārsnis Eiropa \(EN\)](#)

[Faktu lapa par Šveices dalību programmā Apvārsnis Eiropa \(EN\)](#)

Veicina zinātnisko izcilību, jaunu zināšanu, prasmju, tehnoloģiju un risinājumu radīšanu un izplatīšanu, kā arī piekļuvi pasaules līmeņa pētniecības infrastruktūrām un veicināt pētnieku apmācības un mobilitāti, tādējādi palielinot Eiropas pētniecības telpas pievilcību. Pirmā pīlāra uzdevums ir ES zinātniskās bāzes izcilības nostiprināšana un paplašināšana. Pīlārs sastāv no trim programmām: Eiropas Pētniecības padome, Marijas Sklodovkas-Kirī vārdā nosauktās aktivitātes un Pētniecības infrastruktūras.

1. pīlārs**ZINĀTNES IZCILĪBA:**

Savienības zinātniskās bāzes izcilības
nostiprināšana un paplašināšana

**Eiropas
Pētniecības
padome**

- Progresīvi pētījumi, ko veic labākie zinātnieki un viņu komandas

**Marijas
Skłodovskas-
Kirī vārdā
nosauktās darbības**

- Jaunu zināšanu un prasmju sniegšana zinātniekiem, izmantojot mobilitāti un apmācību

**Pētniecības
infrastruktūras**

- Integrētas un savstarpēji savienotas pasaules klases pētniecības infrastruktūras

Pīlārā "Globālo izaicinājumu risināšana un rūpniecības konkurētspēja" pētniecību un inovācija atbalstīs 2 paralēlās pieejas: uzdevumu jomu orientēti projekti un tematisko kopu partnerību projekti.

Pīlārā noteiktas ES uzdevumu jomas ar vērienīgiem mērķiem, lai risinātu dažas no ES lielākajām problēmām. Tas ietver arī [Vienotā pētniecības centra](#) (Joint Research Centre) darbības, kas nodrošina ES un valstu politikas veidotājus ar neatkarīgiem zinātniskiem pierādījumiem un tehnisku atbalstu.

Katra uzdevumu joma (mission area) darbosies kā darbību portfelis, piemēram, pētniecības projekti, politikas pasākumi vai pat likumdošanas iniciatīvas, lai sasniegtu izmērāmu mērķi, kuru nevarēja sasniegt ar atsevišķām darbībām. [ES uzdevumu jomas](#) veicinās Eiropas Zaļā kursa, Eiropas vēža plāna, kā arī Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

[Uzdevumu jomu darba programma](#)

Pašlaik ir izvirzītas 5 uzdevumu jomas, kuras katras ietvaros tiks identificētas konkrētas tēmas:

Programmas *Apvārsnis Eiropa* un it īpaši tās otrā pīlāra galvenais mērķis ir radīt zināšanas, stiprināt pētniecības un inovācijas ietekmi uz attīstību izstrādājot, atbalstot un īstenojot ES politiku, un atbalstot novatorisku risinājumu pieejamību un ieviešanu Eiropas rūpniecībā, īpaši MVU, un sabiedrībā, lai risinātu globālas problēmas, tostarp klimata pārmaiņas un ilgtspējīgas attīstības mērķus. 2. pīlārs atbalsta pētījumus, kas saistīti ar sabiedrības izaicinājumiem un ar tematisko kopu palīdzību stiprina tehnoloģisko un rūpniecisko kapacitāti.

Kopas sadaļā “Globālās problēmas un rūpniecības konkurētspēja”

KOPAS	INTERVENCES JOMAS	
VESELĪBA	<p>Veselība visas dzīves laikā</p> <p>Neinfekcijas un retās slimības</p> <p>Veselības un aprūpes rīki, tehnoloģijas un digitāli risinājumi, tostarp personalizētā medicīna</p>	<p>Vides un sociālie faktori veselībā</p> <p>Infekcijas slimības, tostarp ar nabadzību saistītas un novārtā atstātas slimības</p> <p>Veselības aprūpes sistēmas</p>
KULTŪRA, JAUNRADE UN IEKĻAUJOŠĀ SABIEDRĪBA	<p>Demokrātija un pārvaldība</p> <p>Sociālās un ekonomiskās izmaiņas</p>	<p>Kultūra, kultūras mantojums un radošums</p>
CIVILĀ DROŠĪBA SABIEDRĪBAI	<p>Pret katastrofām noturīga sabiedrība</p> <p>Aizsardzība un drošība</p>	<p>Kiberdrošība</p>

KOPAS	INTERVENCES JOMAS	
DIGITĀLĀ JOMA, RŪPNIECĪBA UN KOSMOSS	Ražošanas tehnoloģijas Progresīvi materiāli Nākamās paaudzes internets Aprite nozares Kosmoss, tostarp Zemes novērošana Jaunās pamattehnoloģijas	Digitālās pamattehnoloģijas, tostarp kvantu tehnoloģijas Mākslīgais intelekts un robotika Progresīva datošana un lielle dati Mazoglekļa un "tīras" nozares Jaunās pamattehnoloģijas
KLIMATS, ENERĢĒTIKA UN MOBILITĀTE	Klimata zinātne un risinājumi Energosistēmas un energotīkli Kopienas un pilsētas Rūpniecības konkurētspēja transporta nozarē Viedā mobilitāte	Ergoapgāde Dzīvojamās ēkas un rūpniecības objekti enerģijas pārkārtošanas procesā Tīrs, drošs un pieejams transports un mobilitāte Enerģijas uzglabāšana
PĀRTIKA, BIOEKONOMIKA, DABAS RESURSI, LAUKSAIMNIECĪBA UN VIDE	Vides novērošana Lauksaimniecība, mežsaimniecība un lauku teritorijas Aprite sistēmas Pārtikas sistēmas	Bioloģiskā daudzveidība un dabas resursi Jūras, okeāni un iekšzemes ūdeņi Bioloģiskas inovāciju sistēmas ES bioekonomikā

[Eiropas partnerības](#) apvieno Eiropas Komisiju un privātos un/vai publiskos partnerus, lai risinātu dažas no Eiropas aktuālākajām problēmām, izmantojot saskaņotas pētniecības un inovācijas iniciatīvas. Tas ir viens no galvenajiem programmas *Apvārsnis Eiropa* ieviešanas rīkiem, un ievērojami veicina ES politisko prioritāšu sasniegšanu. Apvienojot privātos un publiskos partnerus, Eiropas partnerības palīdz izvairīties no ieguldījumu dublēšanās un palīdz samazināt pētniecības un inovācijas ainavas sadrumstalotību ES.

Pašlaik ir izvirzīts priekšlikums 6 tematiskajām kopām, kur katrā tiek plānotas vairākas tematiskās partnerības:

Veselība (7 partnerības);

Digitālā joma, rūpniecība, kosmoss (10 partnerības);

Klimats, enerģija un mobilitāte (9 partnerības);

Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide (8 partnerības);

Kultūra, radošums un iekļaujoša sabiedrība (tiks precizēts);

Civilā aizsardzība sabiedrībai (tikš precizēts).

Papildus ir izvirzīti 10 partnerību kandidāti – galvenokārt Eiropas Inovācijas un tehnoloģiju institūta (EIT) tematiskās platformas.

Partnerība

Eiropas Komisija ir veikusi plašu izpēti, lai noteiktu Eiropas prioritātes partnerībām. Partnerību stratēģiskās plānošanas procesa rezultātā tika izveidots 49 kandidātu portfelis Eiropas partnerībām, kuri tagad ir iekļauti nākamajā sagatavošanās posmā.

Inovātas Eiropas pilāra mērķis ir ar Eiropas Inovāciju padomes starpniecību padarīt Eiropu par līderi tirgus radošo inovāciju jomā. Tas arī palīdz attīstīt vispārējo Eiropas inovāciju ainavu, attīstot [Eiropas inovācijas ekosistēmas](#) un izmantojot [Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtu](#) (EIT), kas veicina zināšanu trijstūra – izglītības, pētniecības un inovācijas – integrāciju.

3. pilārs

INOVĀTĪVA EIROPA:

stimulē radikālus, tirgu radošus atklājumus un ekosistēmas, kas veicina inovāciju

Eiropas Inovācijas padome

- Atbalsta inovācijas ar radikālu tehnoloģiju un jauna tirgus veidošanas potenciālu

Eiropas inovācijas ekosistēmas

- Savieno reģionāla un valsts mēroga inovācijas dalībniekus

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT)

- Vieno galvenos (pētniecības, izglītības un uzņēmējdarbības) nozares dalībniekus kopīga mērķa sasniegšanai — inovācijas veicināšanai

Viens no galvenajiem programmas *Apvārsnis Eiropa* horizontālajiem principiem būs Atvērtās zinātnes princips ar mērķi veicināt sameklējamu (*findable*), pieejamu (*accessible*), atkalizmantojamu (*reusable*) un savstarpēji savietojamu (*interoperable*) (apvienoti- FAIR) datu plašu izmantošanu.

Gūtās atziņas programmas “Apvārsnis 2020” vidusposma novērtējumā

- Jāatbalsta radikāla inovācija
- Jārada lielāka ietekme, orientējoties uz uzdevumiem un iesaistot iedzīvotājus
- Jānostiprina starptautiskā sadarbība
- Jāstiprina atvērtība
- Jāracionalizē finansēšanas noteikumi
- Jāveicina dalība

Galvenie jaunumi programmā “Apvārsnis Eiropa”

[Prezentācija par ietvarprogrammu Apvārsnis Eiropa \(LV\)](#)

Galvenās izmaiņas salīdzinot Apvārsnis 2020 ar Apvārsnis Eiropa

Izmaiņas 1. pilārā: Zinātnes izcilība

Nākotnes un jaunās tehnoloģijas (*Future and Emerging Technologies* (FET)) ir izņemtas no šā pilāra un sadalītas pa abiem pārējiem pilāriem. Dažas FET vadiniatīvas (*FET Flagship*) ir pārtapušas 2. pilāra misiju darbībās, bet pārējās – pārceltas uz 3. pilāru, galveno uzmanību pievēršot revolucionārām inovācijām iekļūšanai tirgū.

Galvenā atšķirība šeit ir tā saukto misiju pievienošana, kas ir līdzīgas pamatprogrammas *Apvārsnis 2020* FET vadīnītiāvu (*FET Flagship*) projektiem, bet ar noteiktiem izaicinājumiem, kuru mērķis ir drosmīgi ietekmēt sabiedrību un politikas veidošanu ievērojamā Eiropas daļā.

Apvārsnis 2020 2. pilārā bija 7 sadaļas – Sabiedrības izaicinājumi:

Veselība, demogrāfiskās pārmaiņas un labklājība

Pārtikas drošība, ilgtspējīga lauksaimniecība un mežsaimniecība, jūrniecība un kuģniecība, iekšējo ūdeņu pētniecība un bioekonomika

Droša, tīra un efektīva enerģija

Vieds, videi nekaitīgs un integrēts transports

Klimata politika, vide, resursu efektivitāte un izejvielas

Eiropa mainīgajā pasaulē – integrējoša, inovatīva un domājoša sabiedrība

Droša sabiedrība – Eiropas un tās pilsoņu brīvības un drošības aizsardzība

Apvārsnis Eiropa 2. pilārā Globālie izaicinājumi un rūpniecības konkurētspēja ir 6 sadaļas – tematiskās kopas:

Veselība

Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība

Civilā drošība sabiedrībai

Digitālā joma, rūpniecība un kosmos

Klimats, enerģētika un mobilitāte

Pārtika, bioekonomika, dabas resursi, lauksaimniecība un vide

Papildu jaunums *Apvārsnis Eiropa* ir piecas uzdevumu jomas (*Mission areas*). Eiropas pētniecības un inovācijas uzdevumu jomas mērķis ir rast risinājumus lielākajām problēmām, ar kurām saskaras mūsdienu pasaule.

Apvārsnis Eiropa uzdevumu jomām:

jābūt drosmīgam, iedvesmojošam un atbilstošam plašai sabiedrībai

jābūt skaidri formulētiem: mērķtiecīgiem, izmērāmiem un ievērot laika ierobežojumus

noteikt uz ietekmi orientētus, bet reālistiskus mērķus

mobilizēt resursus

sasaistīt pasākumus dažādās pētniecības un inovācijas disciplīnās un veidos

veicināt sistēmiskas izmaiņas un pārveidot kopainas nevis novērst problēmas esošajās.

Izmaiņas 3. pilārā: Vadošā loma rūpniecībā → Inovatīva Eiropa

Galvenā uzmanība tiek pievērsta revolucionāru inovāciju stimulēšanai un tirgus veidojošu jauninājumu atbalstam.

Trīs galvenās komponentes:

Eiropas Inovācijas padome (EIC), kas atbalsta novatoriskus jauninājumus, izmantojot *Pathfinder* dotācijas (agrīnām tehnoloģijām) vai *Accelerator* finansējumu (pirmskomecializācijas darbiem).

Eiropas inovācijas ekosistēmas (EIE), kas koncentrējas uz inovatoru mijiedarbības tīklu izveidi.

Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūts (EIT), kas apvienos galvenos pētniecības, izglītības un uzņēmējdarbības dalībniekus kopīga mērķa sasniegšanai.

Izmaiņas horizontālajā pilārā: vairākas ieplānotās darbības

Izcilības izplatīšana un dalības paplašināšana → Dalības paplašināšana un Eiropas pētniecības telpas stiprināšana

Tās atbalsta šos trīs pilārus, lai paplašinātu līdzdalību un reformētu/uzlabotu pašreizējās sistēmas, un ietver:

lielāku trešo valstu līdzdalību, kurām ir labas spējas zinātnē, tehnoloģijā un inovācijā;

partnerības pieejas atjaunināšanā, konsolidējot tās trīs iespējamajos veidos: līdzprogrammētās, līdzfinansētās un institucionalizētās;

publikācijas un datus, kas sagatavoti programmas ietvaros, obligāti jābūt atvērtai piekļuvei.